

SLOVENSKI ČEBELAR

1940

XLIII 8

Vsebina:

Naniknica ali španska deteljica	129	Čebelica v hudem letu	157
O širini celice in še kaj	130	V ajdi na gostiji	157
Je li mogoče izboljšati čebelno paso?	132	Dopisi	158
Med — zdravilo	153	Društvene vesti	158
Kotiček za radovedneže	155	Naše podružnice	158
Čtivo za začetnike		Darujte denarne prispevke za čebelarstvo	
Julij	154	filme	141
Opazovalne postaje	136	Drobir	142

Mali oglasi

Vsak član društva ima pravico letno do dveh brezplačnih malih oglasov v Slovenskem čebelarju. Vendar pa je potrebno vsak oglas posebej prijaviti.

Imam 3 panje A. Ž. z dobrimi družinami, ki bi jih rad prodal. Interesenti naj se javijo pri podružnici čebelarskega društva v Dol. Toplicah.

Prodam lep paviljonček za 2 A. Ž. in 2 polovičarja. Paviljonček je nov, lepo barvan, pa nji v dobrem stanju, eden naseljen. Oddam poceni. Franc Bokalič, G. št. Lenart 26, p. Brežice.

Kupim do 40 naseljenih A. Ž. panjev, ev. tudi nekaj kranjčev. Ponudbe z opisom panjev in stanja čebel na Fr. Polanc, Ljubljana, Vodnikova cesta 173.

Sejni zapisniki

XXII. seja dne 21. junija 1940. Člani širšega odbora so pismeno izjavili, naj se z adaptacijo kleti začne takoj. Stavbenik Battelino naj da garancijsko pismo. Banska uprava je naklonila 5000 din podpore za stroške II. tečaja za bolezenske strokovnjake. Urednik Bukovec je kot predsednik komisije predložil poročilo o izpitih predavateljev in čebelarskih mojstrov, ki so bili 27. in 28. maja. Čebelarska mojstra sta postala Rinc Rudolf in Majzelj Ignac. Predsednik je poročal o prodaji medu na debelo. Urednik je oskrbel fotoposnetke čemerike in španske detelje. Vloži naj se prošnja na finančno ministrstvo za breztrošarinski sladkor za krmljenje čebel. Ker nekateri zamudniki na trikratni opomin niso hoteli poravnati zaostale članarine, je društvo naročilo advokatu, naj dolg s tožbo izterja.

XXIII. seja dne 5. julija 1940. Ker se razpošilja Slov. Čebelar 3458 naročnikom, naj se tiska poslej v 3.700 izvodih. Na advokatov opomin je doslej plačalo 65 dolžnikov okrog 3.100 din zaostale naročnine. Jugove knjige „Praktični čebelar“ imamo v zalogi še 760 izvodov. Okrožnica Zveze v Mariboru glede širjenja medečih rastlin se je vzela na znanje. Profesor Raič bo spisal primeren članek, kako je gradila ljubljanska podružnica svoj čebelnjak, v posnemanje drugim podružnicam. Doma visokošolk v Ljubljani se je podarilo več starih letnikov Čebelarja in brošur „Vrednost

in poraba medu“ za njihov delovni tabor v Prekmurju. Seja širšega odbora naj bo 28. julija. 17 nedelavnih podružnic smo pozvali k delu. Odzvala se je samo ena, ostale bomo pa razpustili. Člani mariborske podružnice so obiskali Čebelarno dne 29. junija. Pozdravila sta jih predsednik in vodja Čebelarne.

XXIV. seja dne 12. julija 1940. Odobril se je dnevni red za sejo širšega odbora. Banska uprava nam je poslala podporo za nakup filmov in kovčegov za bolezenske strokovnjake. Za nakup medu je bilo dovoljeno Čebelarni 60.000 din posojila. Na pobudo Zveze v Mariboru se bodo preiskali čebelnjaki v Prekmurju in po kužnih boleznih napadeni razkužili. Dovolilo se je za to nujno potrebno delo 10.000 din. Podpisali smo naročilo na „Atlas Slovenije“.

XXV. seja dne 19. julija. Podpisal se je dokončni dogovor s tvrdko Battelino, ki je prevzela adaptacijo kleti. Prostovoljno se je razšla podružnica Sv. Anton na Pohorju. Vsakemu članu, ki pridobi novega naročnika, bo podarilo društvo dva popolna letnika starih Čebelarjev. Dovoli se predavanje pri čebelnjaku podružnice Krtina v Vodcah. Predaval bo g. Mayer. Za nakup filmov je daroval g. Franc Lakmayer, župnik v pok. na Vrhniki 120 din. Anton Oblak s Planine pri Horjulu 20 din. Obeima darovalcema se društvo lepo zahvaljuje. Odobril se je nakup medu v Dalmaciji.

Podružnica Društvene čebelarne v Mariboru

ki je bila prej v prostorih Kmetijske družbe,

je sedaj v društvenem tajništvu (v trgovini Črepinko, Zrinjskega trg števil. 6)

(2 minuti od glavnega kolodvora, mimo palače Ljudske samopomoči.)

Naniknica ali španska deteljica

Hinko Klanšek.

Zadnja leta, ko se društvo, podružnice in posamezniki trudijo za izboljšanje čebelne paše ter za saditev medečih dreves, grmovja in različnih detelj, bi bilo umestno, da se seznanimo še z eno skoro neznano rastlino: naniknico ali špansko deteljico.

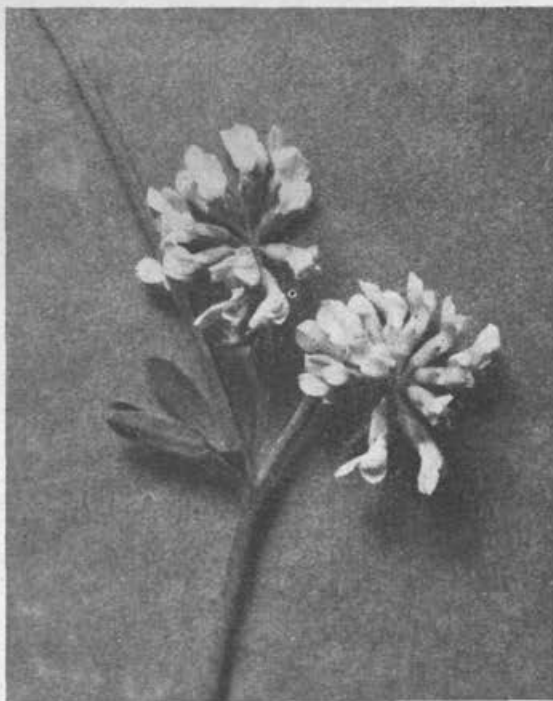
O tej izredno medeči deteljici se je že nekaj pisalo v „Slovenskem čebelarju“, vendar ne toliko, kolikor zasluži. Ta rastlina je za čebelarje pravi blagoslov, če so tako srečni, da raste v njih bližini v večji množini. Dobro je torej, da se z njo malo približe seznanimo, ker je v Sloveniji dosti krajev, kjer raste. Uspevala bi tudi drugje, ako bi se le malo zanimali zanjo in jo razmnožili. V poštev bi prišli hribski skalnati in peščeni kraji, kjer druge rastline ne uspevajo, in teh krajev je pri nas več ko preveč.

Španska detljica spada med najmanjše detelje. Zraste do četrta metra in še več v višino. Sestavljena je iz več širokih šopov, na katerih poganja izredno mnogo stebelc, na teh pa je mnogo snežno belih, drobnih cvetnih glav.

Cvete zelo dolgo. Medtem ko so gornje glavice že odcvetele, izpodraščajo vedno nove in se razcvetajo. To traja mesec dni.

V apneno peščeni zemlji, to se pravi kamniti zemlji uspeva najbolje, veselo pa životari tudi na trdi skali, kjer iz razpoke moli svoje stebelce in je ne umori nobena suša in pripeka. Raste torej na najslabšem kraju, kjer uspeva le

še grmovje in pa bor. Bujno pa raste po „gmajnah“, kjer pasejo živino in ne kosijo trave. Živina se je nekako izogiblje in je ne žre rada. Na takih pašnikih jo je pogosto videti še kar nedotaknjeno. Izogiba se je živina mogoče zato, ker ima malo trša stebelca.

Cvet naniknice (1 : 2)

Španska detljica medi izborno. Človek bi ne prisodil njenim malim glavicam toliko medovitost. Čebele na njej ne bero samo med, ampak prinašajo domov tudi drobceno obnožino, ki sliči nekako obnožini z borovnice, po velikosti in po barvi. Glavno pa je, da cvete meseca julija, ko pona-

vadi preneha vsaka paša, razen če med gozd. Ker pa je julij pri nas večinoma suh in vroč, je paša na španski deteljici res pravi blagoslov za čebele in čebelarja. Čebele v tem času naredijo nove sate, kakor ob dobri paši na travniških cvetlicah. Španska deteljica namreč medij ves dan, zato tudi paša na njej pri manjši množini cvetja več izda nego na drugih rastlinah (n. pr. ajdi, ki medij večinoma le dopoldne).

Med je svetlo rumen in spada med najfinjše izmed planinskih vrst. Okusa je tako močnega, da ga človek ne more dosti uživati, ker se mu upre. Snežno beli satovi ta-

kega medu, nanešenega proti koncu julija, so nekaj posebnega, kakor tudi cvetoči šopi grma španske deteljice ali naniknice že za oko nekaj privlačnega.

Pri nas je mnogo krajev, kjer je ta rastlina malo znana. Marsikje bi se dala paša s semenom španske deteljice znatno izboljšati. V višini 600—800 metrov so tla, ki ugažajo tej rastlini, ravno pravšna. To so večinoma kraji, kjer ajde že malo sejejo, ker je uspeh dvomljiv radi mraza. S špansko deteljo pa bi se dala paša marsikje izboljšati, tako da bi potem imele čebele dobro pašo.

Pripis uredništva. Naniknica (lat. *dorycnium herba-ceum*) je po imenu malo znana, bolj pa po svoji medovitosti.

Seme bo težko dobiti, še težje pa rastlino razmnožiti, ker uspeva le v hribih, zlasti na apnencu (dolomitu).

Na to rastlino smo pozorni postali že pred vojno, ko smo dognali, da imajo čebele v Il. Bistrici na njej glavno pašo.

○ širini celic in še kaj

Julij Mayer. Dob.

(Konec.)

B. Lega celic.

Pri izdelavi satnic nastane mnogokrat vprašanje, kako naj potekajo robovi celičnih osnutkov v razmerju z gornjim robom satja. V nemških strokovnih knjigah sem našel zahtevo, da mora biti satnica tako izdelana, da stojita dve stranici celic pravokotno na gorenji rob. Šesterokot stoji nekako pokonci, s kotoma proti vrhu in dnu panja. Zahteva je bila utemeljena s trditvijo, da je tako satje močnejše in boljše nosi težo medu.

Pregled poslanega satja mi je pokazal sledečo sliko: V 72 primerih je bila celica grajena tako, kot je zgoraj opisano. Pri 51 satih so tekle celice navpično od vrha na-

vzdol, stranica šesterokotnika je bila vzporedna z gornjim robom sata. Pri 60 satih pa je bila celica zgrajena poševno. Vendar so imeli nekateri sati celice bolj poševno kot drugi. Lega celic menda ne vpliva na širino celice vobče, dasi so skoro vse enostransko potegnjene. Še najbolj enakomerno so bile grajene celice prve vrste. Najbolj enostransko potegnjene pa so bile poševno grajene celice.*

Iz raznih pošiljk sem imel na razpolago mnogo trotovine, ki je največ kazala težnjo čebel, da so jo gradile tako, da je rob celice potekal vzporedno z robom satja. Pri nekaterih satih sem ugotovil, da se je lega celic premenila; iz prve navpične je prešla na zadnjo poševno lego. Iz spodnje razpre-

* Popolnoma razumljivo s stališča enakomernega prenašanja teže. Ur.

delnice je razvidna lega celic posameznih satov.

Izvor satja	Stranica celice je potekala		
	I	-	/
Cerklje pri Kranju	3	1	3
Breznica	7	1	6
Kozje	1	4	3
Ribnica na Dolenjskem . .	4	2	4
Slovenjgradec	8	3	5
Borovnica	4	7	2
Beltinci	4	4	
Železniki	4	3	6
Trebnje	5	1	1
Bočna pri Gornjem gradu .	6	2	7
Leskovec pri Krškem	3	1	4
Kamnik	10	2	6
Cerknica	5	3	3
Dol. Logatec		6	3
Novo mesto	5	2	6
Črna pri Prevaljah	3	9	1
Skupno	72	51	60

C. Kuhanje voska v sopari.

Že prej sem omenil, da sem moral vsako pošiljko posebej kuhati. Najprej sem ocenil kvaliteto in ugotovil težo voščin, odnosno satja, po kuhanju pa sem stehal količino pridobljenega voska.

Najboljše satje sem dobil iz Trebnjega, bila je skoro sama bela roba, povečini trovina in skoro nič zaležena. Pri teh voščinah sem dosegel skoro 81% voska. Druge pošiljke I. kvalitete so bile več ali manj zaležene in je temu primerno manjši odstotek pridobljenega voska. Vendar sem dobil iz prvovrstnega satja povprečno 67,2% voska.

Izvor satja I. vrste	Teža v dekagramih		Doseženi uspeh v %
	voščin	voska	
Trebnje	21	17	80,9
Slovenjgradec . .	55	42,5	77,2
Dob	21	14	66,6
Poljana na Gorenjskem	75	49	65,3
Breznica	21	13,5	64,2
Bočna pri Gornj. gradu	35	22	62,8
Borovnica	40	24,5	61,2
Leše na Gorenjskem	35	21	60
Skupno	303	203,5	67,2

Drugovrstno satje, to je enoletno, že večkrat zaleženo, mi je dalo skoro 50% voska.

Izvor satja II. vrste	Teža v dekagramih		Doseženi uspeh v %
	voščin	voska	
Stari trg	39	20	51,3
Železniki	43	21,5	50
Cerklje-Kranj . .	23	10,5	45,6
Skupno	105	52	49,5

Pri voščinah tretje vrste pa sem dosegel le 30% povprečka. V tem starem in črnem satju je ostalo gotovo še precej voska. Posebej moram omeniti, da je bilo satje od podružnice Kozje po kvaliteti sicer drugovrstno, vendar je bilo polno starega kristaliziranega medu od lanske ali celo predlanske bere. Zato sem tu dosegel najmanjši % pridelka. Ta vosek je imel prav poseben duh. Mene je spominjal na strd, ki so jo čebele pred nekoliko leti nosile s smreke in ki je tako naglo kristalizirala v satju zaradi obilice melicitoze. Nekateri so trdili, da ima vosek izrazit duh po hojevem medu. Vsekakor je bil duh pri kuhanju zelo oster, da ne rečem zoprni.

Satje III. vrste	Teža v dekagramih		Doseženi uspeh v %
	voščin	voska	
Laško	74	28	37,8
Beltinci	36	10,5	29,1
Kozje	41	9	21,9
Skupno	151	47,5	30,6

Že pri prvem opisu kuhanja voska v sopari sem se zavedal, da ostane v tropinah nekaj voska, ker pri tej kuhi ne moremo izvajati velikega pritiska. Zato sem sedaj skrbno zbral vse tropine in jih oddal v DČ, kjer so jih v naši satnišnici prekuhali in posebej stisnili na veliko stiskalnico. Od prilično 560 dkg voščin sem sam dobil 303 dkg najlepšega voska. Posušene tropine so tehtale 245 dkg, iz njih so z močnim pritiskom dobili še 55 dkg srednjelepega voska. V tropinah je torej pri moji kuhi ostalo približno 8–9% voska. Vendar me veseli tudi ta ugotovitev, da vsaj vemo, koliko voska ostane pri tej kuhi še v tropinah. Pripomniti pa moram, da po naših podružnicah gotovo ne delajo tako temeljito kot v naši satnišnici. Vsekakor pa sem z doseženimi uspehi pri kuhanju voska v sopari zadovoljen.

Naj služijo te ugotovitve za podlago nadaljnjih raziskovanj in razprav, vse pa za lepo bodočnost slovenskega čebelarstva.*

* In prav pristrčna hvala za trud in skrb! Ur.

Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?

P. Močnik.

(Dalje.)

Druge važne medovite rastline po travnikih in obronkih.

Žajbelj ali **travniška kadulja** (*Salvia pratensis*) raste po naših travnikih, posebno pa po obronkih in pašnikih, vendar pa je v Prekmurju in nekaterih drugih krajih Slovenije ni. Močno je razširjena v pohorskem predelu.

Navadno presega druge travniške rastline, razen trav. Pokončna četverorobna stebila imajo grbave liste, najnižji listi pa so v rožici pri tleh. Cvete od maja do julija modro, videti je pa tudi svetlordeče in celo bele cvete. (Kadulja je več vrst, največ je travniške. — Ur.) Cveti so podobni cvetom mrtve koprive in so na dolgih latih; odpirajo se od spodaj proti vrhu, s čimer se doba cvetenja in medenja zelo podaljša. Kadulja izredno dobro medi in da fin med. Krmilna rastlina žajbelj sicer ni, vendar pa glede redilnosti prav gotovo doseže trave, saj jo pokosimo, ko je še zelena in v cvetu. Naša skrb bodi, da se razširi po pašnikih, obronkih in brežinah čim bolj, saj je to **idealna rastlina za puste prostore**. Semena v trgovini ni dobiti.

Rožičkasta nokota (*Lotus corniculatus*, Schottenklee, Hornklee). Njene rumene cvete vidimo po tratih in travnikih. Vsejana uspeva povsod. Izvrstna je za trajne travnike in pašnike na pustih in sušnih tleh. Vztraja približno 5 let in dobro prenaša tudi mrzlo klimo. Cvete od maja do avgusta. Seme je v malih strokih.

Na ha rabimo ca. 14 kg semena, kg po 50 din. Ako jo sejemo med trave, rabimo seveda manj semena.

Seradela (*Ornithopus sativus*) je krmilna rastlina, ki zahteva peščeno, na apnu revno zemljo. V Španiji in peskovitih krajih severne Nemčije jo pridelujejo kakor pri nas črno deteljo. Dočim je v Španiji trajna, naših zim ne zdrži. Sejati jo moramo torej vsako leto. V rasti je podobna grašici in da dobro mehko krmo, ki vpliva posebno na mlečnost krav. V jeseni še da dobro pašo. Dobra je tudi za zeleno gnojenje. Cvete julija, med je rumen. Na ha rabimo 50 kg semena. Ko seme nabavimo, je dobro, da napravimo kalilni preizkus, ker večkrat prodajajo preležano blago.

Navadna grašica, grahorica (*Vicia sativa*). Na Koroškem v Podjurski dolini, kjer je peskasta zemlja, jo sejejo navadno skupno z ovsem, da se nanj opira. Tako setev imenujejo „zmes“, v nemških krajih pravijo „grahalica“ ali „grahalica fura“. Navadno jo sejemo spomladi, možna pa je tudi poznejša setev, toda le za zeleno krmo ali zeleno gnojenje, ker seme do jeseni ne dozori. Za zeleno krmo mešamo grahorico z ovsem, bobom, ržjo ali grahom. Grahorica cvete od junija do septembra; cvet je violičast.

Na ha rabimo 120—160 kg, kg stane 4 din.

Plotna grašica (*Vicia sepium*) raste po travnikih in goščavju. Cvet je rdeče violičast. Na vsaki rastlini najdemo mravlje, ki srkajo sladki nektar, ki ga rastlina izloča. Žleze, ki ga izločajo, pa niso v notranjosti cvetov, ampak na spodnji strani stranskih listov. To opažamo tudi pri bobu in navadni grašici. Cvete junija in julija. Kadar se razraste, da izborno krmo. Semena v trgovinah ni dobiti.

Omeniti treba tudi **ptičjo grašico** (*Vicia cracca*). Po zanemarjenih njivah vidimo med žitom dolge grozde modrih cvetov na rastlinah, ki se spenjajo po žitnih steblih. Seme te grašice je črno ter okroglo in se lahko vidi v žitu. Kruh od take moke je črn.

Odkar rabijo naši poljedelci čistilnik (trijer), je v tem oziru bolje. Ta rastlina prav dobro medi in sicer junija in julija, na travnikih še preje. Nam seveda ne pride na misel, da bi jo radi tega gojili med žitom! **Kakor je nezaželjen plevel tu, tako izborna je za travnike**. Tu je trajna. Uspeva v suhi, lahki zemlji, ako ni apnena in celo v senci. Moče ne prenaša. Posušena je kot krma boljša od detelje in živina jo rada žre. Tudi je boljša od grahorice. Na ha rabimo 150 kg.

Grašice so izborno zeleno gnojilo za njive in za vinograde, toda vsa prizadevanja kmetijskih strokovnjakov, da bi udomačili setev, so zaman.

Glavinec (*Centaurea jacea*) je okrog 40 cm visoka rastlina z rdečim, osatu podobnim cvetom. Soroden je **kozicam ali plavicam**, ki jih pogosto vidimo v zanemarjenih žitnih njivah poleg maka in ki so jih nemško navdahnjene gospodične včasih tako rade nosile na prsih. Ker raste po suhih gorskih travnikih, pa tudi na dolinskih, ga nikakor ne smemo šteti med plevele. Pri prvi košnji ga navadno ne opazi-

mo, ker ga pokosimo preden cvete, pač pa prične cveteti pred otavo od julija dalje, po pašnikih celo do oktobra. Medu dobro in vsak lahko opazuje, kako rijejo čebele po cvetnih glavicah. Tudi kozice medijo.

Glavinca ne smemo zamenjati z neko drugo podobno rastlino, ki raste po močvirnih travnikih n. pr. okrog Poljčan in ki jo imenujejo „francozi“. (Dalje prih.)

Med - zdravilo

Anton Žnideršič.

Čebelni piki proti kačjemu strupu.

Stara stvar je, da čebelni pik zdravilno vpliva pri nekaterih boleznih na pr. pri revmatizmu.

Sedaj pa poročajo nizozemski listi iz Rumunije, da se je čebelni strup obnesel tudi pri kačjem strupu. V bližini Ramnic v Rumuniji je pičil gad nekega postajnega nadzornika. Naglo so mu začele roke in prsi otekati. Oteklina so imele modrikasto barvo. V bolnici mu niso mogli takoj pomagati, ker ni bilo na razpolago protistrupa. Naročiti so ga morali šele iz Bukarešte. Medtem je prišla v bolnico preprosta kmetica — bolnikova mati. Pazljivo si je ogledala sinove oteklina, potem pa zahtevala, naj denejo večje število čebel na njegove roke in prsi. Res so to storili, in čebele so bolnika močno opikale. Medtem so dobili iz Bukarešte serum, toda mož je že bil izven nevarnosti. Dober nasvet preproste kmetice je rešil sinu življenje. Sedaj raziskujejo ta primer, da bi dognali kako je

čebelji strup učinkoval proti kačjemu strupu.

Med uničuje bakterije.

Znanstveni zavodi so preskušali vpliv medu na bakterije. Različne domače in inozemske vrste medu so pustili učinkovati na bakterije. Vse vrste so ovirale njih razvoj. Čim večja je bila količina medu, tem manj so se množile bakterije. Pri poskusih so se domače vrste medu izkazale učinkovitejše, posebno pri povzročiteljih gnojenja tako zvanih kokih. Uporaba medu je zato posebno koristna, če hočemo preprečiti okuženje ran. (Der Kurmärkische Imker.)

Zdravljenje poapnenenja žil (skleroze) z medom.

V listu „Pčela“ poroča 58letni A. M. iz Zagreba, da se ga je lotilo poapnenje žil. Po nasvetu zdravnika je vzel 30 strokov česnja, jih zdrobil in zmešal s 30 žlicami medu. Zmes je pustil stati 5—6 dni. Potem je jemal vsak večer preden se je vlegel žličico tega zdravila. To je delal mesec dni. Zdravnik je bolniku predpisal, naj čez mesec dni neha z uživanjem, če ne bi bilo uspeha, potem pa zopet nadaljuje. „In glej blagodejnega delovanja!“ pravi pisec. „Že po prvem mesecu sem popolnoma ozdravil.“ Pri srcu ne čuti nikakega pritiska. Lahko se sprehaja, ne da bi se utrudil, a razen tega tudi spi dobro.²

² Sodimo, da je zdravilno vplival predvsem česen, ki ga zadnja leta zelo priporočajo za skleroze. Ur.

KOTIČEK ZA RADOVEDNEŽE

1. Neki trgovec mi ponuja med, ki se je v trgovini navzel vonja po petroleju. Ali bi bil tak med dober za krmljenje čebel in ali bi se ne pokazale kvarne posledice na satju?

Nakup medu vam ne moremo priporočati. Petrolej sam na sebi ni škodljiv, saj ga uporabljajo celo v zdravilne namene. Toda vonj se stvari, ki so prišle z njim v dotik, tako krčevito drži, da bi tudi med, ki bi ga čebele čez mesece in mesece nabrale, dišal po petroleju. Dovolj je, da ga imate v shrambi skupno s petrolejem, pa dobi vonj po smrdljivcu. Pa saj vam vaš pri-

mer najbolj zgovorno dokazuje resničnost te trditve.

Isto velja za karbolinej in druge močno dišeče snovi. Vonja se tudi satje „naleže“, po satju pa med.

2. Imam lepo letošnjo matico, ki ima desno zadnjo nogo hromo. Ko se je izlegla, je imela obe zadnji nogi zdravi. Od kod tedaj ohromelost? Ali je taka matica dobra za pleme? J. R. v M.

Zakaj je matica ohromela, vam nihče ne bo mogel točno pojasniti. Morda se je po prahi zatekla v sosednji panj, pa so jo čebele napadle in pičile v nogo. Posrečilo

se ji je potem zbežati in vrniti v domači panj, iz te borbe pa je izšla kot invalid s hromo nogo. Ni izključeno, da jo je po vrnitvi pičila kaka domača čebela. S prahe vračajoče se matice se drži vonj po tujem trotu, ki zapelje kako preveč vneto strazarko, da pri žrelu plane po matici in jo okolje. Tudi to se pripeti.

Matico ne obdržite za pleme. Ni brez hibe! Hroma noga jo bo ovirala pri zaleganju toliko, da bo znesla mnogo manj jajčec kakor zdrava matica. Pravijo, da znaša razlika več tisoč jajčec letno. To pa pomeni za dober roj čebel manj.

5. Nekateri priporočajo, naj čebele pred prevozom v pašo napojimo na ta način, da nalijemo v kak prazen sat nekoliko vode, ali pa jih nabrizgamo skozi mrežo. Kaj mi svetujete? O. A. P. p. Št. J.

O kakih tozadevnih poizkusih mi ni nič znanega, zato lahko povem samo to, kar sem v praksi opazoval. — Pri prevozu se čebele segrejejo, ker se razburjajo, ali pa se razburjajo, ker jim je vroče. Vročina pa povzroča žejo. Ako nabrizgamo čebele, ki med prevozom zasedajo okenca, vidimo, da hlastno srkajo vodene kapljice. Jezički migajo, da je veselje gledati. Za kratek čas se panj umiri, potem pa znova začne vršeti.

Ko na pasišču odpremo žrela, lahko opazujemo, da čebele trumoma silijo k vodi, ki smo jo nastavili, iz česar lahko sklepamo, da jih zelo žeja in da je prav, če jih napojimo pred prevozom, oziroma napajamo z brizgalko na poti.

Nekateri čebelarji pa menijo, da napajanje na poti ni dobro, ker se čebele še bolj razburjajo. Ne vem, na kaj opirajo to trditev. Zdi se mi brez podlage.

4. Naša podružnica hoče nabaviti novo točilo za svoje člane. Katero je boljše, na tri ali na štiri sate? Nekateri priporočajo tako na tri sate, češ da mirneje teče in je bolj stabilno. P. v B.

Priporočam vam točilo na štiri sate, ker bolj zaleže. Saj potočite vsakokrat en sat

več, kar pri večjem številu panjev že nekaj pomeni. Imam že mnogo let tako točilo, pa se prav nič ne pritožujem. Uporabljam tudi točilo na tri sate in ne najdem, kar se tiče večje stabilnosti, prav nobene razlike.

5. Sedel sem pri čebelnjaku ter poslušal petje matice v A. Ž. panju. Slišal sem ga še dobro na daljavo treh metrov. Začel sem premišljevat, kako daleč bi segal moj glas, ako bi prepeval v A. Ž. panju. Mišljeno je seveda v sorazmerju moje teže z maticino. Gotovo bi me slišali v Ljubljani? A. K., K. p. G.

Dragi prijatelj — takih vozlov pa urednik ne zna razvozlati. Hotel sem, naj na vaše vprašanje odgovori kak fizik, učenjak, ki se s takimi problemi ukvarja, pa ne vem, na koga bi se obrnil. Humorist mora biti, ker je vprašanje take narave...

Za silo naj vam pa odgovorim jaz. Matica tehta povprečno 0,25 g. Za 1 kg jih je tedaj treba okrog 4000. Če vzamemo za podlago človeka s povprečno težo 75 kg, bi bilo treba 300.000 matic, da bi ga odtehtale. Če bi bilo mogoče človeku 300.000-krat tako močno zapeti kakor matica, bi segel njegov glas 900 km daleč.

Seveda je to samo priprost račun, ki pa v resnici ne bi držal, tudi če bi bilo mogoče tako močne glasove proizvajati. Hvala Bogu, da jih ne moremo! Ali si morete misliti katastrofalne posledice enega samega takega klica?

6. Na cvetlicah, kakršno pošiljam kot vzorec, sem opazil mnogo čebel. Ali se jo izplača razmnožiti? J. O. v C. p. K.

Poslana cvetlica spada med krebuljice (sedum) ter prav izdatno medi. Čebele se včasih kar v rojih po njej pasejo. Rada raste zlasti po sončnih bregih, sploh na nagnjenem svetu. Po vrtovih jo imajo za obrobek, če so grede nekoliko višje kot pota. Dobe se prav lepe zyrsti, tudi rdeče. Obrobek iz samih takih cvetlic je prav lep.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Julij

Gorenjec.

Do kresa se še veselimo rojev iz kranjčev, potem pa z neko nejevoljo gledamo na panje, ki niso rojili in to ne brez vzroka. Dobre paše bo kmalu konec, z njo vred pa

neha tudi vsa ona živahnost po panjih, katero vidimo v juniju. Da se izognemo slabšem, porabimo pozne roje v okrepitev drugih panjev. Pri prašenju se izgubi marsikatera matica, pa tudi one, ki so se srečno sprašile, niso vse dobre. Čini dobimo kak pozen roj, moramo najprej pomisliti,

kaj vse imamo že v čebelnjaku. Z izrojen-
cem brez matice je delo lahko, še tistih ne-
koliko stotin čebel izženemo iz njega, na
njegovo satje pa vsadimo roj. Izgnati iz
panja moramo tudi trotovca, družinam s
slabimi maticami pa odstranimo samo ma-
tice, žival pa pustimo v panju.

Zvečer, ko se roj umiri, ga pridružimo
osiroteli družini. Za združenje so pripravni
za tretjino krajši in v širino ter višino to-
liko manjši panji, da jih lahko vtaknemo
v normalne kranjiče.

V tem pravcu sta čebelarila tudi Mihovec
in Janez. S poznimi roji sta uredila panje
kranjiče in A. Ž. panje do one moči, ki jo
morajo imeti za uspeh v ajdovi paši. Fantu
se je zdelo škoda rojev, ki so šli za ojače-
nje slabjših panjev, toda ker je vedel, da
mu mož prav svetuje, ni ugovarjal. Ker je
Mihovec vedel, kam težijo misli mladega
čebelarja, namreč za čim večjim številom
panjev, mu je sam rekel, da bi vsadila sa-
mostojno nekoliko drugcev, čeravno je bilo
že sredi julija. „Ne mislim s tem, da so roji
v juliju enakovredni onim v juniju“, je
rekel mož, „pač pa je prav, da vidiš sam,
kako velika je razlika med poznimi in
zgodnjimi roji. Rabila ti bosta ta dva tudi
pri morebitni izgubi matic pri drugih pa-
njih.“

„Kdaj bova pa uredila panje za prevoz
v ajdo?“ je vprašal radovedni Janez.

„Z julijem panje že pripravljamo na aj-
dovo pašo. Prvo je matica; ta mora biti do
konca junija sprašena, če hočemo, da bo
njeno potomstvo že nabiralo v ajdi. Drugo
je moč panjev; ako nimamo močnih dru-
žin, je treba družiti toliko časa, da so kra-
njiči vsaj od polovice do dveh tretjin pa-
nja polni satja in dobro zasedeni s čebe-
lami ter primerno zaleženi. Potrebna je
tudi neka skladnost v družinah. Tisti pa-
nji, ki jih združimo šele tik pred prevo-
zom, malokdaj dajo povoljne uspehe. Po-
dobni so organizaciji brez pravega vod-
stva, kjer nihče ne ve, kaj bi delal, četudi
ima voljo za to. Na kratko rečeno: pri-
merna moč panjev, ne pa njih veliko šte-
vilo nam je zagotovilo za uspehe v tej zad-
nji in zato tem bolj dragoceni paši.“
„Ko smo uredili družine, je treba pregle-
dati panje same. Morda imaš kako razpoko,
ali grčo, ki vsak hip lahko izpade; nekateri
imajo slabe končnice. Vse to se polagoma
laže popravi in bolje kot zadnji dan pred
prevozom. Pomisliti je tudi treba, da bodo
čebele en mesec brez čebelarjevega nad-

zorstva, zato moramo poskrbeti vsestransko
zanje, da bomo brez skrbi. Tudi je treba
ugotoviti, da li se kak panj ne pripravlja
na rojenje. Panj, ki roji na paši, pride na-
zaj navadno suh. Zato je treba kranjičem
razširiti prostor, onima s premičnim satjem
pa odvzeti dva, tri sate zalege, ako so pre-
polni.“

„Slednjic je važno tudi prevozno sred-
stvo. Avto je najboljši. Res več plačamo,
toda precej manj trpljenja čaka čebelarja
kot pri prevozu z vlakom, ali celo z na-
vadno konjsko vprego, kot je bila v navadi
v prejšnjih časih. Pripravna so gugajōča se
nosila za voz, vendar tudi navadni voz na
lestve lahko pripravimo za prevažanje če-
bel. Na obeh koncih spnemo lestvi z veri-
gami, med lestvi pa naložimo slame, nanjo
pa položimo podolgem nekoliko cm debele
deske, na katere postavimo panje. Ker so
deske dolge in ne predebele, se pod težo
panjev upogibajo, da tresljaji niso pre-
hudi. Najboljši pa je vsekakor prevoz z
avtom. Samo dva, trije dobri kranjiči naj
se podrejo, pa je vse štedenje zastoj.“

„Vseh teh skrbi ne poznajo čebelarji, ki
ne prevažajo v pašo, toda preveč brezbrizni
tudi oni ne smejo biti. Osirotelih panjev,
trotovcev in slabičev tudi ti ne smejo imeti
ob ajdovi paši in gotovo bo pol manj pri-
tožb zoper prevažanje. Največji nasprot-
niki so običajno ravno slabi čebelarji. Nji-
hova neurejena čebelarstva so prvi povod
za ropanje, in konec? Namesto, da bi gra-
jali same sebe, kričijo nad tujimi čebelarji,
češ da so oni vzrok propada njihovih če-
bel. Da je treba sporočiti tudi občini, ka-
mor čebele peljemo na pašo, mislim da
vsak ve.“

Kakor malokdaj, tudi ta dan pri Mihov-
čevem nauku ni manjkalo Janezove neve-
ste Micke in nikakor ji ni mogel zavriniti
prošnje, da bo tudi ona potovala s čebe-
lami v pašo. Stari Medjevec se je sprva še
ustavljajl tej nakani, toda ko je Mihovec
rekel, da bodo nazaj grede obiskali tudi
božjo pot na Brezjah, je sklenil, da bo šel
tudi on. „Bomo prosili ne samo za dobro
pašo, ampak tudi za srečo naše bodoče dru-
žine!“ Ta zaobljuba je pognala mladima
kri v glavo, vendar nista mogla drugače,
kot da sta se zdaj pa zdaj skrivaj pogle-
dovala. Hrepeneči pogledi niso ušli starce-
ma, četudi sta se delala kot da ne vidita
zadrega mladih. Podobno se primeri marsi-
kateremu začetniku, ko ga obiše kak star
čebelar. Nerodno mu skriva vse napake,

katere je že naredil pri delu v čebelnjaku, in starina se dobrohotno umakne mlademu učenjaku, ker ga pred nevesčimi ljudmi še lahko osramoti. Delaj ravno nasprotno, moj mladi čebelar! Kadar pride v vas izkušen čebelar, potoži mu vse težave in po-

lovico se jih bo izgubilo, da niti ne boš vedel kdaj. Ob priliki pa vrni obisk in čudil se boš, koliko izkušenj si lahko osvoji začetnik od izvežbanih čebelarjev, ako ni sam... previsok in premoder.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za junij 1940

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže									Toplina zraka			Dni je bilo							
		pridobil v			izgubil v			v mese-cu čistih dkg		največ pridobil	naj-višja	naj-nižja	sred-nja me-sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	po-rabil	dkg	dne	C°									
		mesečni tretjini dkg																			
Blejska Dobrava . . .	577	—	135	—	20	—	—	115	—	—	—	+29	-10	+17.75	26	4	—	4	18	8	12
Breg-Križe	483	990	500	70	—	100	40	1420	—	240	6.	+29	-10	+18.58	30	9	—	2	13	15	12
Kranj	385	795	350	—	—	40	210	895	—	125	8.	+28	-15	+18.75	30	14	—	1	15	14	13
Virmaše-škofja Loka .	361	605	150	—	—	65	270	420	—	90	4.	+26	-10	+18.55	30	11	—	26	4	30	
Tacen-Šmarna gora . .	314	240	5	25	—	105	115	50	—	45	3.	+25	-10	+18.20	30	11	—	7	15	8	20
Barje	289	—	—	100	120	115	—	—	135	35	29.	+27	-4	+16.65	30	12	—	8	24	3	7
Dob	305	100	20	20	—	20	40	80	—	40	10.	+30	-4	+18.60	30	13	—	5	8	17	6
Rova	350	855	55	30	—	165	150	625	—	150	8.	+28	-7	+18.26	30	19	—	4	15	11	10
Mekinje	415	340	20	—	20	40	180	120	—	60	9.	+26	-5	+17.08	30	16	—	4	22	4	29
Škorno-Noví klošter . .	450	710	500	170	—	25	110	1245	—	180	6.	+25	-7	+15.21	30	6	—	1	29	—	18
Sp. Ložnica-žalec . . .	252	770	115	20	—	85	210	610	—	140	9.	+30	-5	+18.55	30	14	—	29	1	28	
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	125	95	—	—	—	—	220	—	35	11.	+33	-4	+18.46	30	16	—	10	6	14	13
Muta	387	30	280	20	—	80	20	230	—	60	12.	+25	-7	+16.90	28	14	—	2	25	3	26
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	145	715	450	160	80	60	1010	—	165	16.	+28	-6	+17.75	30	8	—	3	21	6	19
Sv. Duh-Selnica	536	140	405	75	—	—	—	620	—	80	20	+24	-8	+16.61	29	11	—	3	25	2	11
Selnica ob Dravi	324	830	245	—	20	45	170	345	—	100	8.	+29	-6	+17.07	29	21	—	2	28	—	25
Studenci-Maribor . . .	265	340	700	15	10	85	55	505	—	120	8.	+28	-8	+18.25	30	7	—	1	15	14	19
Mala Nedelja	279	30	60	55	90	95	125	—	165	35	29.	+24	-11	+18.07	30	14	—	2	19	9	23
Cezanjevci	182	90	60	60	—	—	—	210	—	60	25.	+28	-8	+18.01	28	7	—	2	10	18	17
Turski vrh-Ptuj	336	305	80	105	5	45	30	410	—	80	7.	+26	-12	+18.23	30	13	—	3	23	4	23
Nedeljica-Turnišče . . .	170	195	195	10	25	—	60	315	—	75	17.	+29	-10	+18.21	29	8	—	3	12	15	12
Rogaška Slatina	224	420	180	50	—	115	250	285	—	100	4.	+28	-10	+19.21	28	16	—	2	18	10	18
Donačka gora-Rogatec .	397	710	90	—	—	60	190	550	—	150	9.	+33	-6	+19.20	28	18	—	4	18	8	15
Kozje	307	110	95	125	15	—	10	305	—	60	5.	+30	-8	+20.05	28	14	—	2	22	6	12
Leskovec-Nemška vas . .	392	270	—	—	—	160	170	—	60	50	8.	+28	-9	+18.53	28	12	—	2	25	3	17
Brežice okolica	156	325	—	—	—	115	300	—	90	125	5.	+27	-10	+17.06	30	15	—	6	21	3	7
Krka	300	140	200	45	10	10	45	320	—	50	16.	+31	-9	+19.63	30	13	—	12	11	7	24
Št. Janž-Dol	347	315	150	—	—	25	195	245	—	50	12.	+26	-5	+15.71	27	23	—	6	24	—	5
Št. Vid-Stična	360	295	—	—	125	—	—	170	—	170	9.	+26	-2	+15.38	26	19	—	6	22	2	20
Cerknica	575	85	250	195	—	25	70	435	—	100	30.	+23	-5	+15.13	28	22	—	2	24	4	24
Sv. Gregor-Ortnek	736	220	700	110	—	—	40	990	—	120	16.	+20	-9	+15.60	30	19	—	3	7	20	20
Novo mesto	180	230	110	—	30	70	190	50	—	55	8.	+32	-7	+18.65	27	20	—	5	8	17	9
Šmarjeta	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Valpča vas	280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panj.

Junij 1939: Ves mesec neprijeten in deževen. Mnogi so morali pitati, da so čebele sploh obdržali pri življenju.

Junij 1940: Po katastrofalnem maju je sledil skoro enak junij. Prva tretjina je bila lepa in sončna ter je dobro zamedilo travniško cvetje. V satih se je pokazal prvi med. Toda že v drugi tretjini je začelo deževati in se je deževno vreme držalo do konca meseca. Nalivi in plohe s hudimi nevihtami so se vrstile dnevno in so prav temeljito izprale medenje na hoji in smreki že kar v prvih začetkih. Cvetličnega medu bo letos zelo malo in so ga točili tisti redki čebelarji v višjih legah, ki so imeli ob travniškem medenju dovolj močne panje.

Pregled letošnjega junija po postajal bi bil v obliki tabele tak-le:

Izguba	D o n o s				
	do 1 kg	do 3 kg	do 5 kg	do 10 kg	nad 10 kg
4	4	11	6	5	2

Povpreček za vse postaje bi bil nekako 386 dkg donosa za ves mesec!

Posamezne postaje poročajo:

Virmaše: Prvo polovico meseca so nekaj malega brale na cveticah. Dobile so pa le toliko, da so bile site in so matice dobro zalegale.

Mekinje: Roji so popolnoma izostali. Neurja in plohe so smreko oprale in naš up je šel po vodi.

Sp. Ložnica: Smreka je medila do 9. junija, ko jo je dež popolnoma spral. Akacija pa je medila letos le 5 dni.

Leveč-Slov. Bistrica: Prestavljali smo letos v prvi tretjini junija.

Sv. Lovrenc na Pohorju: Dasi so panji močni, ni rojev. Nisem preprečeval rojenja, pa sem dobil od 28 družin samo 2 roja!

Mala Nedelja: Tako slabega junija še ne pomnimo. Doslej še nismo videli letošnjega medu v satih!

Turski vrh: Kakor se čuje, letos roji radi uhajajo. Panji so dosegli višek razvoja šele proti koncu tega meseca.

Nedeljica: Dasi je bila akacija snežno bela od samega cvetja, ni dosti dala. Le prav močne družine so nekaj malega nabrale. Zopet smo primorani, da posežemo po sladkorju, če hočemo obdržati čebele pri življenju do ajde.

Rogaška Slatina: Dne 12. tm. je za roj goden kranjič začel odganjati trote.

Brežice okolica: Od sredine meseca do konca je paša popolnoma prenehala. Panji so čisto suhi in odganjajo trote.

Krka: Prestavljanje je bilo letos le več nastavljanje. Prišel je čas točenja, pa bo treba pitati!

Sv. Gregor: Moja opazovanja skozi več let so mi potrdila, da zamedo smreka prav gotovo vsako leto, toda zelo različno. Včasih medu le nekoliko dni, včasih teden dni, redkeje po 10—12 dni. Kadar pa zacvete lipa, ki pri nas prav nič ne medu, zapuste čebele gozd in obletavajo le lipo.

Čebelica v hudem letu

Cvetko Golar.

Zdrami se, oči pomane,
na poljé zleti čebela —
„Ali še ne cvete ajda,
ali ni še rdeča, bela?”

Vsa blesteča in dehteča,
kje si moja sladka njiva,
kjer med žarki in cvetovi
zlata rosa se preliva?

Praznih rok mi nič ni dala
ne pomlad in ne poletje,
a doma je lačna deca,
in utihnilo je petje.“

In leti, leti čebela,
trka na zemljico črno:
„Daj, odpri naročje svoje,
vzklije cvetje naj srebrno!”

Da bi zopet kot kraljica
pri pojedini sedela
in do zarje se večerne
veselila, pesmi pela!

Oj, Ambrož, ti naš prijatelj,
stopi do ključarja Petra,
naredita lepo vreme,
mного sonca, malo vetra,

da bo med po curkih tekel
in se bliščal po poljani,
da nosili čebelarji
bodo spet klobuk postrani!”

V ajdi na gostiji

Zardela je v poljani
kot devica bela ajda,
vsa je sladka in dehteča
kakor moje dekcle Majda.

Ko oblije hladna rosa
njeno mlado, rožno lice,
zablesti po jasnem polju
polna skleda se medice.

In povabi na gostijo
ajda sestrice čebele —
že so radostno in glasno
v mlado jutro zašumele.

Čebelar Manko.

DOPISI

Sv. Marjeta niže Ptuja. Letošnje spomlad smo menda čebelarji s čebelami vred vstali „z levo nogo“ iz zimskega spanja, ker je letos pri nas v čebelarstvu do „tal“ vse narobe. Da je zima hudo gospodarila in ne na korist čebelarjev, smo že enkrat pisali. Mesec marec je še bil tako nekako, april pa je bil prehladen in presuh. Maj je bil veliko premoker, saj je skoraj ves mesec deževalo in pihal hladen veter, posebno ob cvetenju sadnega drevja in akacije, ki nudita pri nas v normalnih letih vsaj malo boljše pašo. Zato so nekateri čebelarji, namesto da bi ogrebali roje in se veselili novega medu, stokali za sladkorjem za krmiljenje. No, junij, ta je bil še vsaj kolikor toliko poštenjak ter je vsaj malo nasitil naše sestradane muhe, ki so imele največ paše po žitnih njivah. Konec maja je namreč huda toča stolkla rž in pšenico, ne pa plevela, ki se je zaradi velike moče bujno razrastel, cvetel in

tudi medil, da pognal plemenjake celo v rojitev. Mesec julij je pa glede mokrote spet sličen maju. Zato je bila paša na domačem koštanju v sosednjih Halozah prav slaba, da je treba mlade roje krmiti. Upravičena je bojazn, da bo tudi ajda in ajdova paša slaba. Zavaljo prevelike moče je žito pozno zorelo, se žetev in potem setev ajde močno zavlekla. Zato bo ajda pozno cvetela, ko so že daljše mrzle noči in krajši hladni dnevi, kar vse slabo vpliva na medenje. Zavaljo prevelike moče ob setvi bo ajda slabo vzklila, slabo rastla, a plevel bo bujno vzklil in rasel ter ajdo dušil, posebno po slabo obdelanih njivah. Bati se je tudi, da bi kaka nenadna toča, ki smo jo imeli letos tod že trikrat, ne potolkla ajde. Tako kaže vse preklicano malo tolažljivo. Zato se lahko zgodi, da bodo čebelarji tudi z levo nogo spat šli.

Fr. Rižnar.

DRUŠTVENE VESTI

ČEBELARJI, POZOR!

Čebelarji, ki še nimajo vezanih raznih letnikov Slov. čebelarja, dajo sedaj lahko vezati pri podružnici v Dol. Toplicah, katera bo delo solidno izvršila. Podružnica se prav lepo priporoča.

Vsak član, ki je plačal članarino, je obenem zavarovan proti čebeljim kužnim boleznim in proti škodi, povzročeni po vremenskih in sličnih nezgodah.

Obvestilo. Ožji odbor društva je sklenil, da bo podaril vsakemu članu, ki pridobi

novega naročnika, dva popolna stara letnika Čebelarja.

Članarina. Vse podružnice prosimo, naj ne priglašajo članov s samo polletno članarino. Direktni člani naj nakažejo članarino 35.— din hkrati in ne v obrokih.

Opozorilo prevaževalcem čebel. Vse one čebelarje, ki jim je banska uprava dodelila stojišča za ajdovo pašo, opozarjamo, da morajo v smislu člena 10. zadevne naredbe najkasneje tretji dan po dovozu javiti pristojni občini število v pašo pripeljanih panjev. Store naj to ustno ali pismeno.

NAŠE PODRUŽNICE

Člane mariborske podružnice opozarja vodstvo podružnice, da se za ajdovo pašo tudi letos lahko poslužijo pasišča v Račah, pa samo tisti, ki nimajo svojeg. Prijaviti morejo do 12 panjev.

Pogoji so isti kot lani. Prijave sprejema podružnica do 10. avgusta. Stroške za prevoz v pašo in nazaj je treba vnaprej poravnati. Prevezemajo se samo A. Ž. panji, ki morajo biti dobro zaprti.

Podružnica v Dol. Toplicah poziva vse člane, da poravnajo takoj vso članarino za leto 1939. in 1940., ker moramo v najkrajšem času napraviti zaključek pri društvu. Prosimo, da

našo prošnjo upoštevate in poravnate dolg do 20. avgusta t. l.

Podružnica v Dol. Toplicah opozarja svoje člane, da naj prijavijo najkasneje do 25. avgusta, koliko sladkorja si nameravajo nabaviti za jesensko krmiljenje čebel.

Mariborska podružnica je priredila dne 29. in 30. maja t. l. izlet na Gorenjsko. Iz Maribora smo se odpeljali točno ob 4. uri 30 min. z avtobusom Mariborskega mestnega avtobusnega podjetja. Bilo nas je 33. Zavaljo slabe ceste smo imeli že pri Slovenski Bistrici majhen defekt pri motorju, zaradi česar smo imeli poldrugo uro zamude ter smo se pripeljali v

Ljubljano šele ob 9. uri namesto ob 7. uri 30 min. kakor smo imeli v programu. Tu sta nas sprejela predsednik društva g. Žnideršič in vodja D. Č. g. Arko. Razkazala sta nam Društveno čebelarstvo, ki je vzorno urejena in so jo občudovali vsi, zlasti pa tisti, ki je še niso videli. Tam smo si nakupili raznega izredno dobrega medenega peciva za na pot. Ko smo se nekoliko okrepili, smo zapustili Ljubljano ob 10. uri 30 min. in krenili na Gorenjsko proti Bledu. Spotoma smo se ustavili na Brezjah, kjer smo si ogledali znamenitosti tega kraja, zlasti cerkev Marije pomagaj. Ob 13. uri 15 min. smo dospeli na Bled, kjer smo imeli v hotelu Ambrožič skupno kosilo, nakar smo si ogledali tudi tukaj razne znamenitosti kraja, zlasti jezero in otok s cerkvico. Z Bleda smo odbrzeli naravnost v Bohinj, kamor smo prispeli točno ob 19. uri. Tukaj smo imeli v hotelu „Zlatorog“ skupno večerjo, potem pa smo se poizgubili po svojih prenočiščih, ki so nam bila skrbno pripravljena. Pa saj smo bili počitka vsi že precej potrebni. Prihodnje jutro je bilo že ob štirih vseh pokonci in smo odinili v skupinah k slapu Savice, pri kateri priliki smo si ogledali razne zanimivosti, zlasti pa slap sam. Vzradošeni smo bili nad vzorno urejeno banovinsko plemenilno postajo, ki smo jo izsledili pri vračanju ob cesti Bohinj-Savica. Pri vračanju z avtobusom smo se ustavili v Bohinjski Bistrici pri čebelarju in eksporterju g. Stigarju, ki nas je prav prijazno sprejel in nam radevolje razkazal svoje vzorno čebelarstvo, delavnico za izdelovanje panjev in vobče vse, kar se tiče vzornega in naprednega čebelarstva. Peljal nas je še na svojo plemenilno postajo, kjer se nam je nudila prilika videti morda najboljše in najboljše oskrbovano plemenilno postajo v Jugoslaviji. Zahvaljujemo se g. Stigarju za njegovo dobrohotnost, dobre nauke in navodila.

Ko smo se pripeljali ob 11. uri 30 min. na Bled, smo opravili tam skupno kosilo in se nato vrnili čez Ljubljano nazaj v Maribor, kamor smo prišli ob 19. uri.

Kakor navadno pri takih izletih, smo tudi mi tukaj doživeli marsikaj, kar nas je alj razvedrilo ali pa tudi tega ali onega spravilo v slabo voljo. Pri odhodu iz Maribora smo se držali nekoliko čemerno, ker je močno deževalo in si je morda marsikdo mislil, da bi bilo bolje ostati doma za pečjo. Cesta do Celja je izredno slaba, da nas je kar metalo s sedežev. Šele od Celja naprej smo prišli na boljše ceste in je tudi dež ponehal, tako da smo imeli potem oba dni krasno vreme. Na mnogih krajih smo se tudi slikali. Prigodilo se je tudi, da je neki udeleženc našel na svojem sedežu v avtobusu, ko se je vrnil z ogleda po okolici, torbico z raznimi dobrotami, ki je bila na las podobna torbici njegove žene. Meneč, da je torbica last njegove žene, se je navdušeno lotil dobrot. Da bi videli obraz siromaka, ki ga je napravil, ko je izvedel, da je torbica last nekega drugega sopotnika, ki jo je položil na njegov sedež ali iz nerodnosti, ali pa iz hudomušnosti, da je bilo potem kaj smešna in da smo dobili zopet novo snov za zabavo, sicer bi bili preveč zaspani. Pri vračanju iz Ljubljane smo spotoma zašli v hudo nevihto, ki nas je spremljala precej daleč. Pa ni bila običajna ne-

vihta, temveč taka, da je bil avtobus na mah sredi ceste do osi v vodi. Morda se je utrgal oblak. V Zalcu smo se malo okrepčali, potem pa nadaljevali vožnjo do Maribora brez prekinitve. Samo včas je bilo treba našega „konjička“ ustaviti zaradi napajanja in bandažiranja motorja, ki nam je začel nagajati.

Vsi udeleženci, zlasti pa nečlani, so bili izredno zadovoljni z izletom. Zahvalili so se spretnemu vodstvu te prireditve, zagotavljajoč, da se bodo bodočih naših izletov vselej udeleževali. Prosili so, naj jih sigurno obvestimo, kadar bode na dnevnem redu kaj sličnega. Podružnica se zahvaljuje vsem onim, ki so se za izlet prijavili in nam ga s tem omogočili. Posebno pa se zahvaljujemo našemu šegavemu članu g. Rozmanu, ki nas je zabaval ves čas s svojimi dovtipi in prirojenim humorjem, pri čemer mu je pridno pomagala njegova Pepca. Na svidenje pri prihodnjem izletu, ki ga bomo priredili še letos in ki je v tej številki SČ tudi že objavljen!

Podružnica za Maribor in okolico priredi letos še en izlet, in sicer dne **25. avgusta**, tokrat pa v Slovenske gorice, tedaj najlepši del Slovenije. Načrt izleta je takle:

Odhod iz Maribora, Zrinjskega trg (podružnična prodajalna) proti Ptuj. Tam se bomo udeležili predavanja, ki ga bode priredila ptujška podružnica. Kraj in uro predavanja izvemo pri prihodu v Ptuj, kjer nas bodo sprejeli člani odnotne podružnice.

Iz Ptuja se odpeljemo v Ormož, od tam takoj dalje v Središče, kjer si bomo ogledali kak večji in modernejši čebeljak.

Iz Središča se odpeljemo čez Ormož in Ljutomer v Slatino Radenci, kjer se bomo kopali, potem pa čez Kapele, Sv. Trojico, Sv. Lenart nazaj v Maribor.

Obedovali bomo najbrže v Središču.

Vozili se bomo z avtokarom; cena pribl. 50 din za vso vožnjo.

Predplačila sprejemata predsednik g. Črepinko Oton, trgovec v Mariboru, Zrinjski trg št. 5 in tajnik g. Puschauer Štefan, sodni oficijal v Studencih, Radvanjska cesta št. 28. Skrajni rok za plačilo je 20. avgust.

Izlet bo samo ob lepem vremenu. Če izleta ne bo, bomo vplačani znesek vrnili, za primer lepega vremena pa ne, četudi bi se prijavljenci izleta ne udeležili.

Vodstvo izleta si pridržuje pravico do spremembe objavljenega sporeda.

Vabimo vse naše člane, znance in prijatelje čebel in čebelarjev, da se izleta v obilnem številu udeležijo, ker upamo, da se bomo prav dobro imeli, kakor je to vsikdar do sedaj še bilo, kar lahko potrdijo tisti, ki so se naših izletov do sedaj udeleževali.

Podružnica Maribor. Dne 27. junija nas je za vedno zapustil in se preselil v boljše bodočnost naš vrli član, veleposestnik in bivši trgovec g. Tombah Davorin. Truplo je bilo prepeljano dne 29. junija k Sv. Vidu niže Ptuja, koder je bilo položeno v skupno družinsko grobnico.

Pokojnik je bil zgled marljivega gospodarja in velikega poštenjaka. V razmeroma kratkem času si je pridobil lepo premoženje, ki ga je zapustil svojim sorodnikom. Naj počiva v

miru naš Davorin, njegovim preostalim pa izrekamo svoje najsrčnejše sožalje.

Dne 7. julija smo priredili predavanje pri čebelnjaku člana g. Repnika v Zg. Radvanju. Zbralo se je nič manj kakor 52 čebelarjev, več kakor kdaj koli doslej. Obilno udeležbo je pripisati dejstvu, da tukajšnji čebelarji še nikoli niso slišali g. Bukovca predavat in ga je zato vsak hotel slišati. Nismo se varali! G. Bukovec nam je predaval resnično poljudno, prepričevalno in stvarno o najrazličnejših čebelarskih problemih iz prakse. Vsi navzočji so sledili predavanju jako pazljivo ter prosili predavatelja za razna pojasnila, katera jim je radevolje dal.

Na koncu predavanja, ki je trajalo 2 in pol ure, se je g. predsednik Črepinko zahvalil g. predavatelju za njegov trud in za to, da se je odzval našemu vabilu in pripeljal tako daleč sem med nas. Zahvaljujemo se g. predavatelju še enkrat in ga prosimo, da nas še obiše, kajti naukov smo še jako potrebni. Zahvaljujemo se pa tudi naši Zvezi podružnic za podporo, ki nam jo je naklonila v kritje stroškov predavanja.

† **Hicelberger Martin**, vzorni in dolgoletni član podružnice Mozirje, je umrl dne 2. maja t. l. Klonil je sredi dela v porajajoči se pomladi, ki je nasula cvetja v mozirski okolici, posebno pa na njegovem lepem domu v Dol. Suhi, ki je vreden gospodarja in moža, kakršen je bil „Krančičev Tine“.

Bil je daleč naokoli dobro znan kot vnet čebelar in vzoren sadjar. Pri čebelarski podružnici je bil prvi podpredsednik, nato pa do smrti njen agilni odbornik. Tudi podružnici pri Sv. Frančišku je pomagal do življenja.

Sadjarjem je bil vzornik in učenik. Sadne vrste je poznal kakor malokdo in je bil pravi pomološki strokovnjak. Njegovi dobri nasveti so vselej zalegli in bodo sedaj manjkali sadjarjem in čebelarjem.

Možu poštenjaku in vzornemu narodnjaku naj bo lahka domača zemlja!

Čebelarska podružnica za Trbovlje-Hrastnik je nenadoma izgubila enega svojih prvih in zvestih članov rudarja g. **Matija Pušnika**.

V petek dne 14. junija je šel popoldne, po svoji službi pri rudniku, obiskat svoje ljubljenske — čebele, drugi dan v soboto ob 6. zjutraj je nastopil zopet svojo službo pri rudniku, eno uro kasneje pa so ga mrtvega prinesli domov.

Pušnik je bil zaposlen pri stroju, ki vleče polne in prazne rudarske vozičke od separacije na odval in nazaj. Ko je kritičnega jutra zopet s strojem spuščal polne vozičke dol in hkrati vlekel prazne gor, se je pri stroju strgal transmisijski jermen. Vedno vestni Pušnik je tudi v tem primeru mislil le na to, kako bi preprečil večjo škodo, pri tem pa so ga prazni vozički pritisnili k strojnici in mu zdrobili nogo in glavo, da je na mestu izdihnil.

Rajni Pušnik je zelo ljubil čebele. Ker jih kot rudar, stanujoč v rudniški koloniji, ni mogel tam gojiti, jih je imel na skoraj $\frac{3}{4}$ ure oddaljenem zemljišču pri sv. Marku. Seveda mu je to povzročilo mnogo potov, a vendar je, čeprav truden od dela pri rudniku, posebno pomladi in poleti skoraj vsak dan pohitel do svojih čebelic. Posebno zadnja slaba čebelarska leta je tudi vedno več sladkorja znosil k čebelam, kakor pa medu od njih. Vkljub temu ni obupal, temveč je vedno kazal, da je res pravi čebelar, ki ljubi svoje čebele in vestno skrbi zanje.

Kakor je vestno skrbel za svoje čebele, je tudi redno plačeval članarino in se pazljivo udeleževal vseh čebelarskih predavanj, ter je bil sploh dober, pošten in vesten človek.

Kako je bil priljubljen povsod, je pokazal veličasten pogreb, ki se ga je udeležilo izredno mnogo Hrastničanov.

Za njim žalujejo žena in trije sinovi, katere je vzgojil v poštene, pridne delavce in jim vcepil tudi veselje do čebelarstva.

Čebelarska podružnica ga bo ohranila v najlepšem spominu!

Globoko prizadeti družini naše sožalje!

Št. Rupert na Dolenjskem. Na praznik sv. Petra in Pavla je priredila podružnica za Mirnsko dolino, ki ima svoj sedež v Št. Janžu, predavanje. Predaval je podružnični tajnik, tov. Zupanc Ivan, o življenju čebelne družine in o čebelarjenju v A. Z. panju. Kljub slabemu vremenu se je zbralo precejšnje število čebelarjev, med katerimi je bilo tudi nekaj začetnikov. Navzočni so bili vsi starejši, vztrajni čebelarji člani podružnice. Predavanje je bilo v čebelnjaku tov. Kurenta Maksa, ki je radevolje dal na razpolago svoj čebelnjak. Tajnik je najprvo govoril o razvoju čebele od jajčeca do popolne preobrazbe ter o funkcijah posameznih članov čebelne družine. Po teoretičnem poduku je praktično pokazal razna dela v A. Z. panju, t. j. vsajanje rojev, združevanje rojev in razna druga opravila. Priporočal je, da naj se čebelarji oprimejo A. Z. panja na 9 satnikov, ki je najbolj primeren za naše pašne razmere. Po končanem predavanju je povabil vse začetnike, naj se vpišejo v podružnico, ker imajo za malenkostno članarino na razpolago potrebne knjige in razno čebelarsko orodje, poleg tega pa še dobijo vzorno urejevan list „Slovenski čebelar“.

Navzočni so se tovarišu predavatelju toplo zahvalili za njegova izvajanja ter ga prosili da bi se zopet kmalu oglasil.

Najstarejši član SČD v Selški dolini nad Škofjo Loko je čebelar Alojzij Lotrič v Dražgošah. Nedavno je praznoval svojo sedemdesetletnico, čvrst in zdrav, kakor se spodobi članu čebelarske bratovščine.

Gosp. Lotrič je imel pred leti veliko čebelarstvo. Kupčija s čebelami je cvetela, letine so bile v splošnem bolj dobre, pa so se čebele pri hiši množile in množile, da je bilo veselje. Takrat je bilo čebelarjenje tudi v Dražgošah, ki leže visoko v hribih — lepše vasi si je težko misliti! — donosno in prijetno opravilo. Razmere so sedaj drugačne, slabše, toda g. Lotrič kljub temu še rad čebele pase, saj mu vse čebelarske težave ugledi sin, ki utegne postati vreden naslednik očeta.

Še mnogo let zdravja in zadovoljstva!

Podružnica Sv. Lovrenc v Sl. g. Dne 16. junija je pri nas predaval g. P. Močnik, šol. nadz. v Mariboru. Navzočnih je bilo le 23 čebelarjev, čemur so krive vsekakor današnje razmere. Predavatelj je obravnaval snov o vzreji matic. Snov je bila podana tako poljudno in nazorno, da so poslušalci predavatelja kar med predavanjem prekinjali in prosili za pojasnila in mnenja.

Naši čebelarji so zelo podjetni pri svojih muhah in obvladajo tudi precej znanja. Zadnje predavanje jim je zopet nudilo marsikaj novega. Na obrazih se jim je videla radost in zadovoljstvo. Zelja vseh je bila, da nas g. Močnik še kaj obišče.

Vse lepše bi bilo, ko bi število članstva pri podružnicah narastlo, laže bi se delalo in tudi veselje bi odtehtalo žrtve. Ni pa pravega veselja, če človek vidi, kako stoji ob strani mnogo čebelarjev, ki samo čakajo na trud in uspeh peščice ljudi, da se lahko potem okoristijo. Cisto v duhu sodobnosti! S tem pa ne bomo prišli daleč, v delu je uspeh, zadovoljstvo in

sreča, ne pa v čakanju ob strani. Niso vsi čebelarji podobni po marljivosti čebelicam; vmes je tudi mnogo trotov, ki puste, da drugi zanje delajo.

Darujte denarne prispevke za čebelarske filme!

V sodobni izobrazbi širokih ljudskih plasti igrajo pomembno vlogo tudi dobri poučni filmi. Naj bo beseda še tako živa, nikdar ne zaleže toliko, kakor lepa slika. Zato dobivajo filmi vedno večji vzgojni in izobraževalni pomen.

Tudi pri čebelarskem pouku in čebelarskih prireditvah se pri drugih narodih poslužujejo dobrih filmov, ker so spoznali, da se z njimi pri preprostem čebelarju dosežejo nepričakovano dobri uspehi in učinki. Zato je odbor SČD začel razmišljati, ali ne bi kazalo tudi za naše čebelarje preskrbeti nekaj prvovrstnih filmov iz čebelarstva in čebelinega življenja.

Nedavno smo prejeli iz Švice prav ugodno ponudbo za nakup večjega čebelarskega filma, ki je po zatrdilu nekaterih slovenskih čebelarjev, ki so ga videli lani na mednarodnem čebelarskem kongresu, posebno lep in v vsakem pogledu posrečen.

Poleg tega filma bi pa društvo rado kupilo še več drugih krajših, ki bi jih predavatelji predvajali pri pouku na deželi.

Za nabavo nam je obljubljena lepa denarna pomoč, ki pa ne bo zadoščala, da bi mogli kriti vso kupnino in stroške za preureditev filmov našim razmeram potrebno. Tudi SČD bo prispevalo za to akcijo nekaj tisočakov, pa bo še vseeno premalo, da bi mogli uresničiti naš načrt.

Zato je bila na čebelarskem taboru na Grosupljem sprožena misel, naj se društvo obrne na čebelarje, da bi s prostovoljnimi prispevki podprli akcijo in omogočili nakup filmov. Že na Grosupljem je bilo v ta namen zbranih okoli 1000 din, kar je pač najlepši dokaz, da se tudi sedanja čebelarska generacija noče izogniti denarnim žrtvam v korist slovenskega čebelarstva in da ni nič manj požrtvovalna, kakor so bili stari čebelarji, ki so s plačevanjem „kamnov“ postavili temelje za „Janšev dom“ v Ljubljani.

Odbor SČD se obrača do vseh naših čebelarjev in čebelarskih organizacij s prisrčno prošnjo, da pomagajo s prostovoljnimi prispevki uresničiti naš načrt. Vsi stroški so preračunjeni na 20.000 din. Ta vsota ni tako velika, da bi jo z dobro voljo in požrtvovalnostjo vsi skupaj ne zmogli. Odbor je živo prepričan, da se bodo čebelarji našemu vabilu zivahno odzvali in vsak po svojih močeh prispevali h kupnini.

Prispevke blagovolite pošiljati na naslov SČD v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Imena darovalcev bomo objavili. Čebelarski meceni — izkazite se!

Odbor SČD.

† **Dr. Langhofer Avguštin**, vseučiliški profesor v p. v Zagrebu, je umrl dne 29. marca t. l.

Bil je odličen poznavalec domačih in tujih zdravnih zelišč in rastlinskih škodljivcev. Udejstvoval se je tudi pri Centralnem pčelarskem društvu v Zagrebu in Zvezi jugoslov. čebel. društev. Med čebelarji je bil zelo priljubljen zaradi svoje skromnosti, ljubeznivosti in veselega značaja. N. v m. p.!

† **Protá Djordje Kolarović**, zaslužni in dolgoletni voditelj srbskih čebelarjev v Rumi, je umrl dne 16. marca t. l.

Velike so pokojnikove zasluge za napredek srbskega čebelarstva, zlasti „prečanskega“. Že v mladih letih je bil marljiv sotrudnik „Srpskega Pčelara“, čigar urednik je bil pozneje. Bil je vodilna osebnost pri Srpski pčelarski zadrugi v Rumi ter vnet sodelavec na kongresih srbskih in hrvatskih pčelarov od l. 1901.—1914. Blag mu spomin!

Presenečenja pri izberi trotarjev za prasilne postaje. Zadnja leta se je pri nas zanimanje za rejo in vzrejo čiste kranjice izredno povečalo, posebno odkar smo začeli ustanavljati plemenilne postaje. Urednik dobiva mnogo vprašanj, kje bi bilo mogoče kupiti absolutno čiste sivke, je pa za odgovore v veliki zadregi, ker ne pozna čebelarja, ki bi tako blago imel in odajal.

Ko smo pred leti prvič pregledovali panje v Selški dolini nad Škofjo Loko, smo se preverili, da ga ni čebelnjaka brez križank. Skoraj pri vseh družinah smo našli več ali manj čebel z rumenimi pasovi na zadku in le redki panji so bili na videz čisti. Pri nekaterih čebelarjih je bil odstotek nečistih družin majhen, pri nekaterih pa obupno velik.

Še tisto leto smo panje v nekaterih čebelnjakih ponovno pregledali. Lahko si je misliti, kako smo bili iznenadeni, ko smo našli v panjih, ki smo jih pri prvem pregledu označili kot nečiste — same čiste sivke... Panji niso rojili in tudi niso prebegli.

Prihodnjo pomlad smo našli v panjih, ki smo jih pri prvem pregledu spoznali za čiste, izrazite bastarde, kar nas je še bolj osupnilo. Ugibali smo, od kod in zakaj te

spremembe, toda rešiti te uganke nismo mogli in jo tudi kmalu ne bomo.

Nekoliko jasnosti utegnejo prinesiti ugotovitve dr. Freudensteina, ki smo o njih poročali v 5. številki letošnjega SČ (str. 91. „Nove raziskave o dednosti“). Morda tiči v njih ključ za pojasnitev omenjenih ne-ljubih pojavov, ki otežujejo izbero plemenjakov in ovirajo tudi delovanje naših plemenilnih postaj.

Da je to resnica, nam nazorno kaže naša postaja v Kamniški Bistrici. V prejšnjem plemenjaku, ki je bil dve leti popolnoma čist, so se tretjo pomlad pojavile nečiste čebele. Zakaj se je to zgodilo, ni mogoče dognati. Morda rod ni bil čist v pravem pomenu besede, ali pa se je nova matica oprasila s kakim nečistim trotom, ki je bil prinešen s prašilčki vred na postajo. Ni pa izključeno, da so v okolišju plemenilne postaje kake divje čebele. To lahko sklepamo iz poročila vodje postaje, da je letos spomladi, ko še ni bilo plemenjaka na postaji, opazil po cvetju jablan čebele...

Še večje presenečenje smo doživeli z novim plemenjakom, ki smo ga letos poslali na to postajo. Sporočeno nam je bilo, da ima g. Jože Babnik v Dravljah panj, ki se že mnogo let odlikuje zaradi posebne medovitosti. Odbor SČD je naročil uredniku SČ, naj družino pregleda, kar je tudi storil in ugotovil, da je na videz popolnoma čista. Pregledal jo je zelo natančno, sat za satom, pa ni našel niti ene križanke. Gledal pa ni sam, marveč mu je pomagal tudi lastnik čebel. Revizijo sta tedaj opravila dva čebelarja z dolgoletno prakso. Zaradi tega je društveni odbor izbranega plemenjaka brez pomislekov potrdil in poskrbel za njegov prevoz v Kamniško Bistrico.

Nekoliko tednov nato je društvo prejelo od vodje postaje in še od nekega čebelarja, ki je prinesel matice na praho, sporočilo, da so pri plemenjaku ugotovili — nečiste čebele...

Ta vest nas je osupnila in smo mnogo ugibali, od kod so se nečiste čebele vzele. O kakem površnem pregledu pred prevzemom družine ne more biti govora. Mogoče je dvoje. Prejšnji lastnik panja je prepe-ljal svoje čebele na pašo in pustil doma samo panj, ki je bil izbran za plemenilno postajo. Znano pa je, da se prvi dan po

prevozu nabere pred praznim čebelnjakom mnogo čebel, ki se prejšnji večer niso vrnile s paše. To se je zgodilo tudi pri g. Babniku in čebele so se izprosile v panj, ki je ostal doma ter bil kasneje prepeljan na plemenilno postajo. Izgubljenih čebel je bilo bržkone večje število, saj ima g. B. okoli 80 A. Ž. panjev. Med temi čebelami so bile gotovo tudi križanke, ki so jih kasneje opazili na postaji. To je ena možnost.

Druga možnost je, da so se izlegle mladice z rumenimi pasovi pod okoliščinami, ki jih navaja dr. Freudenstein v zgoraj omenjenem članku (Nove raziskave o dednosti).

Nadaljnje preiskave bodo morda pojasnile ta zagonetni pojav, ki pa ni osamljen, marveč se je pripetil tudi drugod. Tudi tam so se šele sčasoma pojavile nečiste čebele, ne da bi bil plemenjak medtem prelegel.

Ti nevšečni pojavi nas ne smejo spraviti iz ravnotežja. Naša vzreja matic je še zelo mlada in postavljamo šele prve temelje. Doživeli bomo še mnogo presenečenj in razočaranj, s katerimi moramo že vnaprej hladnokrvno računati. Začetni neuspehi pa nas ne smejo podreti, nasprotno podžgati nas morajo, da svoj trud še povečamo, da končno dosežemo cilj, ki nam je pred očmi.

Ne jemljite drugcev od A. Ž. panjev! Če tak panj dvakrat roji, tako oslabi, da si do jeseni ne opomore. Za pridobivanje medu je za tisto leto izgubljen. Mnogokrat pa se tako zelo izroji, da ga za pleme sploh ne moremo več pustiti.

Načeloma bi smeli od A. Ž. panjev jemati samo prvce, druge pa brezpogojno zabraniti. Ker pa je izrezovanje matičnikov po odhodu prvca za marsikoga precej težavno delo in se kaj rado pripeti, da kak skrit matičnik prezremo, je najboljšje, da izrezovanje opustimo ter izrojencega prestavimo v kak panj na drugem mestu, v izpraznjeni panj pa vsadimo prvca. Pustimo mu en sat z nepokrito zalego, ostali prostor pa napolnimo s satnicami.

Izrojencu dobi 8 zaleženih satov, dodamo mu pa še prazen sat, v katerega nalijemo nekoliko vode. Paziti moramo, da ima dovolj medu za teden dni. Uvaževati moramo, da se bodo vse starejše čebele, ki so že izletavale na pašo, vrnile na staro mesto in da bodo v izrojencu ostale same mladice, ki še niso godne za bero. Izrojencu bi trpel žejo in glad, če bi ga pustili brez vode in

medu. S čim naj pitajo čebele mlado zalego, če ni v panju medu in obnožine? Za vse to moramo poskrbeti.

Ker dobi prvi roj vse pašne čebele iz izrojencega, postane zelo močan. Če je količkej paše, izdelata naglo vse satnice in ga čez mesec dni skoraj ni mogoče ločiti od panjev, ki niso rojili. Tudi kar se tiče donosa medu, ne zaostaja dosti za drugimi panji, zlasti če je imel medišče pred rojenjem nastavljeno. Prvih deset dni nima mnogo zalege, pač pa obilico za bero sposobnih čebel. Zato se zaloga medu naglo kopiči, saj je v začetku donos znatno večji kakor poraba.

Izrojencu, ki smo ga predjali v drug panj, praviloma ne bo več rojil. Izgubil je toliko čebel, da ga mine veselje do nadaljnega cepljenja moči. Sam od sebe podre vse odvečne matičnike. Ker ima dovolj zalege, se po srečni opravitvi matice naglo opomore in se po ajdovi paši prav nič ne razlikuje od starcev.

Če bi naši čebelarji z roji in izrojenci tako postopali, bi bilo v naših čebelnjakih mnogo manj revščine, in tudi več haska od čebel. Ni prav, če se branimo rojev do skrajnosti. Tudi pri najvzornejšem čebelarstvu je jeseni 10% družin takih, ki so nas čez leto razočarale in se niso obnesle ter jih moramo nadomestiti z boljšimi. Kje naj jih vzamemo, če nimamo rojev z mladimi, dobrimi maticami? Vse nastale „luknje“ lahko z dobrimi roji zamašimo, in ko pride zima, imamo v čebelnjaku same resnične plemenjake, brez slabičev, ki nam bodo prihodnje leto delali veselje, seveda če bo kaj paše.

Roji lakotniki. Kadar je zelo slaba paša, oziroma je sploh ni in ni v panjih niti kaplje medu, se pripeti, da posamezni roji zapuste panj in odlete v daljavo. Takrat govorimo o rojih lakotnikih.

Te vrste „roji“ se ne pojavljajo samo v poletni dobi, marveč tudi pozno jeseni, po ajdi. Redki so spomladi.

Zakaj zapusti lačna družina svoje bivališče? Neumno vprašanje, utegne reči marsikdo. Zaradi lakote, to se ve! Res je! **Vzrok** za selitev iz panja je brez dvoma lakota, **namen** pa je, da družina odleti v kraje, kjer ji bo mogoče živeti, si nabrati vsakdanji kruhek. Take selitve opažamo tudi pri drugih živalih: ribah, pticah, divjačini, kobilicah, bivoli in tudi pri primitivnih narodih, ki se morajo zaradi pomanjkanja hrane redno seliti iz kraja v kraj. Pride do-

ba pomanjkanja, pa se dvigne vse „kar leze inu gre“ in hajdi v neznane kraje s trebuhom za kruhom.

Včasih dosežejo selilci namenu selitve, mnogokrat pa jih vodi njih pot v skupno smrt. Tega živali ne slutijo. Njihov naravni gon jih z vso silo tira v druge kraje, kjer je morda dovolj hrane. Ta gon je tako močan, da tvegajo vse — neizmerne telesne napore, velikanske daljave, vremenske strahote — samo da bi prišli do živeža. Kadar grozi severni Kitajski lakota, se dvignejo sestradani milijoni in preplavijo v trumah južne pokrajine Kitajske. In vsa njih strahotna pot je posejana z mrličmi...

Ravno tako je z roji lakotniki. Glad jih prisili do bega. Njih naravni nagon jih sili v daljave, v kraje, kjer je morda kaj paše. Potem tavajo s kraja v kraj, dokler ne obnemorejo in jih ne reši dobrotnica smrt.

Čebele ne primejo satnic, jih razjedavajo in kaze s trojtjimi celicami; celice so premajhne, satnice se bušijo. Take in še drugačne pritožbe slišimo o naših satnicah. Mnogo je pa čebelarjev, ki nimajo z njimi prav nikakih težav. Uporabljajo jih že mnogo let in so z njimi zelo zadovoljni. Gospod K. z Grosupljega jih rabi letno okoli 70 kg, pa se ni še nikdar pritoževal zaradi kakih težav z njimi.

Največ vzrokov za pritožbe moramo iskati pri čebelarjih samih. V panje devljejo satnice takrat, kadar ni nobene paše in jih čebele ne morejo izdelati tudi če bi jih hotele. Kje naj vzamejo vosek, če stradajo? Ni čudno, če začnejo satnice zjedavati, da dobe vosek za pokrovce za zalego in popravilo starih celic.

Denimo jih v panje ob dobri paši, pa bo drugače. Čim boljša je, tem boljše jih bodo izdelale. Takrat kar planejo po njih in jih v nekoliko dneh potegnejo toliko, da se niti bušiti ne utegnejo. Čebelar pa naj gradbo satja nadzira. Od časa do časa naj pregleda satnice in naj jih s prti naravna, če so se nekoliko nagnile iz satnika, ali pa vzbočile.

Nerazumljivo mi je, zakaj pri satnicah od čebel več zahtevamo, kakor zmorej.

Poglejte v kranjiče in koše, pa boste v njih našli marsikak pokažen, zveržen in nepravilno narejen sat. Seveda, tam ga že smejo narediti, saj je za tak panj vsak dober... Moderni čebelar pa „pokaženih“ satov ne trpi v panjih. Čebelam nikdar ne da prilike, da bi gradile trotje satje po mili volji in zadostile s tem svojemu naravnemu nagonu. Trotovino zatira do skrajne mere, da ni v panju „lenuhov in požeruhov“. Če so čebele v skrajni zadregi za trotje celice, se lotijo satnic in izpreminjajo čebelje celice v trotje ter kazijo v stiski tudi že dodelane satje s trojtjimi lončki. Potem je ogenj v strehi in čebelar da duška svojemu ogorčenju na ta ali oni način.

V točilu se zgoraj pod zgornjo letvico marsikak sat prekolje. Čebelar ga sicer zopet potisne v pravilno lego, da je videti nepokvarjen, toda čebele so bolj natančne in ne morejo trpeti polovičarstva. Celice podrejo do dna, popravijo razdrte temelje, na njih pa zgrade večinoma trotje celice. Sila je zanje, pa porabijo tudi to priliko, da njih število povečajo.

Kdaj se satnice najbolj bušijo in najraje podirajo? Kadar je v panju najbolj toplo! Najlepše izdelajo čebele satnice, če jih damo v medišče ali pa na kraj gnezda maja meseca. Najbolj toplo je v sredini gnezda. Če o sv. Jakobu tlačimo satnice v panje, smo lahko že vnaprej prepričani, da ne bodo pravilno izdelane. Najbolj pa jih pokazijo močni roji, ki smo jih nanje vsadili. Prvo in drugo noč so roji zelo vroči, delajo pa še ne z vneto. Takrat se rado zgodi, da se slabo pritrjene satnice odtrgajo, sesedejo in vzbočijo. Dober čebelar zato ne bo zaprl vratac panja, v katerega je vsadil roj. Naj se čebele čez noč pošteno ohlade, z njimi vred pa tudi razgrete satnice.

Prijatelji, nekoliko več previdnosti in pozornosti pri ravnanju s satnicami in nekoliko več razumevanja za naravne potrebe čebele, pa bo mnogo manj tožb in pritožb zaradi satnic.

Darujte za čebelarske filme!

Slovenski čebelar izhaja mesečno. Ureja in za uredništvo odgovarja Avgust Bukovec. Izdaja in zalaga: Slovensko čebelarsko društvo v Ljubljani. Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo Slovenskega čebelarja v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 14. Uprava in društvena pisarna: Ljubljana, Tyrševa cesta 21, telefon 35-45, številka ček. računa 11.066.

Članarina (naročnina) znaša letno 35 din, za inozemstvo pa 40 din.

Tiska J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Seja širšega banovinskega odbora za propagando gozdarstva v Ljubljani

Dne 25. februarja se je vršila v prostorih ljubljanske podružnice Jugoslovanskega gozdarskega združenja seja širšega banovinskega odbora za propagando gozdarstva v Ljubljani. Seje so se po svojih zastopnikih udeležile sledeče oblasti, ustanove in društva, ki sestavljajo odbor in sicer: banska uprava (gozdarski odsek, odsek za urejanje hudournikov, prosvetni oddelek, tehnični oddelek in socialni oddelek), štab dravske divizijske oblasti, štab za utrjevanje, direkcija šum v Ljubljani, časna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, direkcija državnih železnic v Ljubljani, Kmetijska zbornica v Ljubljani, Inženjerska zbornica v Ljubljani, ljubljanska podružnica Jugoslovanskega gozdarskega združenja, Združenje jugoslovanskega učiteljstva — sekcija v Ljubljani, Zveza za tujski promet v Ljubljani, Rdeči križ kralj. Jugoslavije — dravski banovinski odbor v Ljubljani, Slovensko planinsko društvo in Zavod za pridobivanje in prodajo gozdnih semen v Mengšu.

Na seji sta predsednik odbora Saša Stare in tajnik ing. Dinko Cerjak obširno poročala o delu odbora v preteklem — drugem poslovnem letu od obstoja odbora. Okrajni odbori za propagando gozdarstva so osnovani v vseh okrajih, v nekaterih občinah pa tudi občinski pododbori.

Namen teh odborov je, da vodijo iniciativno akcijo za popularizacijo gozdarstva

med ljudstvom s sodelovanjem vseh na pogozdovalnem delu interesiranih gospodarstev, kulturnih in humanitarnih organizacij. V ta namen so bila v preteklem letu prirejena številna gozdarska predavanja in tečaji za učiteljstvo, kmetovalce in vojaštvo. Spomladi in v jeseni so se vršili mladinski dnevi za pogozdovanje, pri katerih se šolska mladina uči pogozdovati in pravilno gospodariti z gozdom. Več pogozdovanj je izvedlo tudi vojaštvo. Propagandni odbori so dajali pobudo za ustanavljanje gozdnih drevesnic in vzornih gozdnih nasadov ter z raznimi publikacijami skrbeli za pospeševanje in napredek gozdnega gospodarstva. Zanimanje za delo propagandnih odborov je bilo veliko tako med ljudstvom, kakor tudi pri omenjenih oblasteh, ustanovah in društvih, ki so z velikim razumevanjem spremljala in podpirala akcijo propagandnih odborov.

Po končanih poročilih je bil iz vrst zastopnikov oblasti, društev in ustanov izvoljen sledeči novi ožji odbor: Predsednik Saša Stare; podpredsedniki dr. Viljem Krejči, kap. Mihajlo Mitić in Josip Palme; tajnik ing. Alojzij Funkl; odborniki ing. Viktor Novak, ing. Dinko Cerjak, ing. Bogdan Žagar, Srečko Kristan, ing. Milan Simić, ing. Franjo Sevnik, Janez Štrcin, ing. Mirko Sušteršič, Vinko Gregorčič, dr. Anton Mrak; zastopnik direkcije drž. železnic, ki ga imenuje direkcija.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra 1940. Šola ima dva oddelka: Letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev. To zimo, ki pride, se vrši II. tečaj zimske šole. Letos se torej sprejemajo učenci samo v celoletno šolo.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih starišev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje, kolkovane z banovinskim kolekom za din 10.— je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra t. l. Prošnji se priložiti:

1. Krstni list, 2. Domovnico, 3. Zadnje šolsko spričevalo, 4. Spričevalo o nramnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake šole.

5. Izjavo starišev odnosno varuha (banovinski kolek za din 4.—), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja (šolnino). Zavezati se morajo tudi, da bodo plačevali šolnino do konca šolskega leta, če bi sin ali varovanec brez opravičenega vzroka predčasno zapustil zavod.

6. Tisti, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo (podporo) iz javnih

sredstev, morajo priložiti obvezno izjavo (banovinski kolek za din 4.—) starišev ali varuha, da bo njih sin odnosno varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrneji zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev.

7. Uradno potrdilo občine:

1. Koliko je posestvo veliko (v ha).

2. Kolikšen je predpis direktnih davkov.

3. Število družine, posebej koliko je še nepreskrbljenih otrok ter event. druge družinske razmere.

4. Koliko redijo konj, goveje živine, prašičev.

Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbuina znaša od din 350— do din 100— po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno v naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti pod 6. navedeno obvezno izjavo in pod 7. navedeno občinsko potrdilo o velikosti posestva in višine letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarškimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarskega društva.

**Največja zaloga čebelarskih
potrebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**